

Сформульовані вище педагогічні цілі визначають основні напрями впровадження ЗНІТ в освітній процес.

1. Використання ЗНІТ як засобу навчання вдосконалює процес викладання, що, в свою чергу, підвищує його ефективність та якість. При цьому забезпечується:

- реалізація можливостей програмно-методичного забезпечення сучасних інформаційних технологій, моделювання навчальних ситуацій, здійснення тренування, контролю результатів навчання;
- використання об'єктно-орієнтованих програмних засобів або систем (наприклад, системи підготовки текстів, електронних таблиць, баз даних) з метою формування культури освітньої діяльності;
- реалізація можливостей систем штучного інтелекту в процесі застосування навчальних інтелектуальних систем.

2. Використання ЗНІТ як інструмента пізнання навколишньої дійсності та самопізнання.

3. Використання ЗНІТ як засобу розвитку особистості студента.

4. Використання ЗНІТ як об'єкта вивчення (наприклад, в рамках засвоєння різноманітних освітніх компонентів в галузі цифрових технологій).

5. Використання ЗНІТ як засобу інформаційно-методичного забезпечення та управління навчально-виховним процесом, навчальними закладами, системою навчальних закладів.

6. Використання ЗНІТ як засобу комунікацій (наприклад, на базі асинхронного телекомунікаційного зв'язку) з метою поширення сучасних передових педагогічних технологій.

7. Використання ЗНІТ як засобу автоматизації процесів контролю, корекції результатів навчальної діяльності, комп'ютерного педагогічного тестування та психодіагностики.

8. Використання ЗНІТ як засобу автоматизації процесів обробки результатів експериментів (лабораторних, демонстраційних, науково-дослідницьких) та управління навчальним обладнанням.

9. Використання ЗНІТ як засобу організації інтелектуального дозвілля, що використовуються в якості розвиваючих ігор.

Список використаної літератури

1. Биков В. Ю., Лапінський В. В., Шишкіна М. П., Спірін О. М., Руденко В. Д., Дем'яненко В., Олійник В. В., Скрипка К. І., Савченко З. В., Горбаченко В. І., Пилипчук А. Ю. *Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України* Монографія. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, 2010. 190 с.

2. Замора Я. П., Бурега Н. В. Компоненти формування інформаційної культури у студентів. Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 28 квітня, 2022), С. 16-17. URL : http://conf.fizmat.tnpu.edu.ua/media/arhive/28__04_2022_6o5woi0.pdf

Заславська Світлана Ігнатівна,

*кандидат технічних наук, доцент, науковий співробітник
лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійної освіти НАПН України*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

В цей складний для нашої країни час дуже важливою є підготовка професіоналів із інноваційним мисленням, здатних до нововведень відповідно до викликів сучасності. Наприклад, для будівельників це – застосування в повоєнний період екологічних будівельних технологій. Тому перш за все педагог професійного навчання повинен бути інноваційно мислячим та займатися інноваційною діяльністю.

Як зазначає академік В. Кремень, «інноваційне мислення й інноваційна діяльність набули надзвичайного значення для всіх сфер життєдіяльності, а особливо ж для освіти і педагогіки» [2, с. 37-49].

Інноваційна діяльність педагога пов'язана із самовизначенням, становленням професійної позиції, саморозвитком, самореалізацією та самовдосконаленням [4, с. 500-502].

Водночас, згідно з дослідженнями класика теорії інновацій американського професора Еверетта Роджерса, лише 2,5% осіб є прихильниками змін, інноваторами по суті, 13,5% осіб готові підтримати зміни на початковому етапі. Більшість же ставиться до змін з підозрою або ж відверто вороже» [3]. Враховуючи важливість цієї проблеми, нами проводилися дослідження готовності педагогів закладів професійної освіти до інноваційної діяльності [1, с.26-34].

Проанкетовано 190 педагогічних працівників ЗП(ПТ)О Житомирської, Київської, Одеської, Сумської областей. Характеристика респондентів: майстри виробничого навчання – 140 осіб (74%), викладачі професійно-теоретичної підготовки – 50 осіб (26%).

На питання анкети «Ви впевнені, що інтерес до інновацій у педагогічній діяльності для Вас стійко привабливий?» «так» відповіли 98 осіб (52%).

В той же час на питання: «Скільки разів у минулому навчальному році Ви пробували застосувати які-небудь новинки у своїй роботі?» позитивну відповідь надали 97 осіб (51%).

При цьому маємо таку картину: 1-2 рази – 22 особи (23%), 3-5 разів – 42 особи (43%), 6-10 разів – 29 осіб (30%), більше 10 разів – 4 особи (4%). Дані анкетування свідчать про те, що інноваційна діяльність для педагогів не є вкрай необхідною. Пояснення ми отримали, проаналізувавши відповіді на питання: «Підкресліть три головні причини, які гальмують впровадження в масову практику нових педагогічних ідей, підходів і прийомів роботи».

Виявлено такі причини:

- 1) немає матеріального інтересу;
- 2) брак часу і сил для створення й застосування педагогічних нововведень;
- 3) відсутність інформації про інноваційні педагогічні та новітні виробничі технології.

Ознаки своєї готовності до створення інновацій педагоги оцінили таким чином (рис.1).

Відповідно до даних рис. 1 на перше місце педагоги поставили знання технології й культури дослідження, на друге – орієнтацію в структурі й психології особистості. Тобто педагоги розуміють, що для дієвості інновацій, їх необхідно розробляти з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей конкретної групи учнів.

При анкетуванні ми з'ясували, якими діагностичними методиками володіють педагоги. Отримали такі результати:

- тестові методики різного типу (29%);
- взаємооцінка (24%);

Рис. 1. Ознаки готовності педагога до створення інновацій

- застосування самооцінки за результатами діяльності (23%);
- вивчення особистості в спеціально створених ситуаціях (14%);
- експертна оцінка (10%). Шляхом анкетування досліджена привабливість інноваційної діяльності для педагога. Результати представлені на рис. 2.

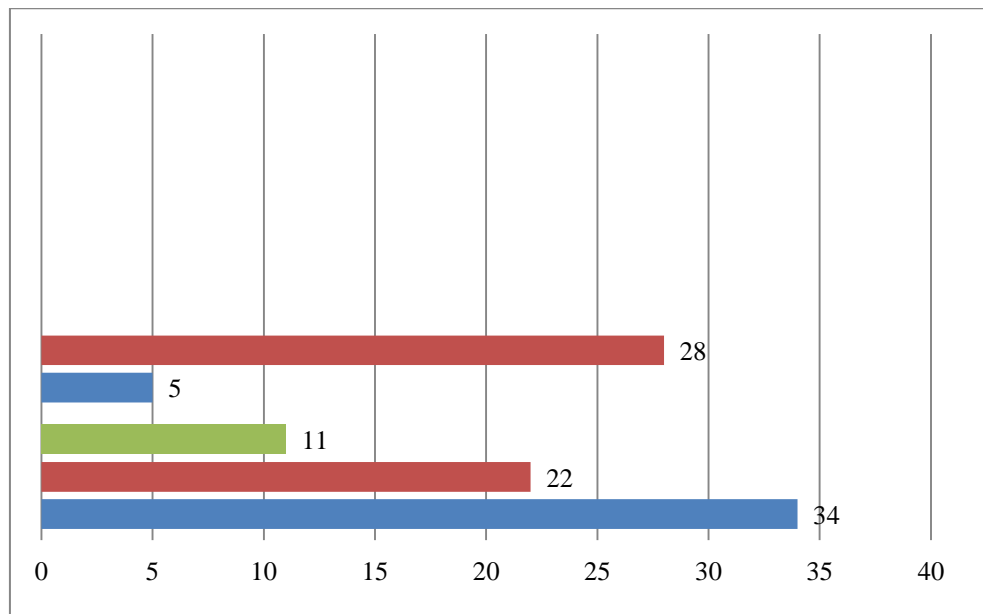

Рис. 2. Аргументи до інноваційної діяльності педагога

1. Повніше реалізую свій досвід, здібності, зростає самоповага (28 %);
2. Приємна підтримка адміністрації (5 %);
3. Зростає авторитет серед учнів, батьків, колег (11%);
4. Цікаво створити щось своє, краще ніж було (22 %);
5. Підвищується інтерес учнів до навчання (34 %).

Як свідчать дані рис. 2, найбільш вагомий аргумент у педагогів для інноваційної діяльності – підвищення інтересу учнів до навчання.

Водночас, за результатами анкетування виявлено такі гальма при створенні або застосуванні нового:

- нові ідеї важко практично реалізувати (36%);
- немає компенсації за новаторські зусилля (23%);
- немає впевненості, що нове принесе практичну користь (19%);
- неминучі невдачі, помилки, а це неприємно (14%);
- не вистачає волі довести нове до досконалості, тому часто починаєш і кидаєш (8%).

Висновки. Проведені дослідження засвідчили, що інноваційна діяльність є важливою складовою професійної компетентності педагога. Водночас, виходячи з вищевикладеного, для активізації інноваційної діяльності слід створювати відповідні умови в професійних навчальних закладах.

Список використаної літератури

1. Заславська С. І. Інноваційна діяльність педагога професійної школи. Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. НАПН України ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. В. В. Олійник ; редкол. О. Л. Ануфрієва [та ін.]. Київ : АТОПОЛ ГРУП, 2016. Вип. 2(31). 140 с. С. 26-34.
2. Кремень В. Інноваційна людина в стратегіях освіти. Професійна освіта: педагогіка і психологія. Київ, 2008. С. 37-49.
3. Кремень В. Процес навчання – соціально зумовлений процес перманентних змін. *Дзеркало тижня*. 17 серпня 2018. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://dt.ua/EDUCATION/navchiti-vchitisy-a-285896.html>
4. Петрова Н. М. Інноваційна діяльність вчителя як ключова категорія педагогічної інноватики. Наукові записки. Серія «Педагогіка». 2014. №3. С. 500-502.

Згода Валентин Анатолійович,
*магістрант кафедри професійної освіти
та технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*
Науковий керівник: Вовк Богдан Іванович,
*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри професійної освіти та технологій
сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*